

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin	
Pe jumătate de an	120 „		până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200	
Pe un pătrar de an	60 „		de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.	
Un număr	5 Lei.			
Pentru străinătate pe un an		300 Lei.		

Criză și conversiune.

Coniuncturile grele economice de după război au provocat criza, care bântue de ani de zile ca un rău fără de leac. Conversiunea datoriiilor, mai întâi a celor agricole, mai pe urmă a tuturor datoriiilor, urbane și rurale, este, în aparență, un remediu la această criză. De fapt conversiunea, ea însăși în criză astăzi, este poate cel mai bun termometru al nesiguranțelor de acum.

Atât criza cât și corectivul său parțial la noi, conversiunea, sunt într'adevăr fenomene — mai precis boale — economice, au însă un însemnat substrat psihologic și moral. Căci să luăm criza, ea nu-i sărăcie, în orice caz nu numai sărăcie, ci ea este înainte de toate un rău, iar răul este stare de ordin moral. Că nu-i multă sărăcie în lume ne arată de pildă mulțimea de case ce se construiesc mai ales în orașe. Ori atunci când cineva își face casă, își cumpără moșie, nu poate fi om sărac. Criză este sărăcirea pe care o fac Statului agenții lui veroși, criză este *specularea* mulțimilor de funcționari cu salarii de batjocură, criză este *prețul derizoriu* al produselor populației agricole, baza țării. Dar mai e ceva; instituțiile de orice fel — publice sau private — nu sunt în fond decât tejiștea de afaceri, mijloc de învârteli și pricopseală politică... Iată dar una din cele mai tragice laturi ale crizei!

Conversiunea, adică reducerea datoriiilor, constituie nici mai mult nici mai puțin decât un *aranjament*. Acest aranjament nu-l determină cine știe ce grozavă răspundere pentru bunăstarea și viitorul poporului; conversiunea înainte de toate nici nu a făcut-o poporul, și pentru sine.

Iată unele fapte, cari indică destul în această privință. Abia s'a votat această lege și s'a văzut o înviorare. Dar a cui? A muncii agricole? Nu, căci agricultura e cea mai puțin în funcție de coniuțurile financiare. A băncilor de bună seamă. Conducătorii acestora (dintre cari unii pe lângă tot dezastrul bancar ridică și acum salarii mari), au început să umble după aranjamente, cu 35, 40, 50%, după gradul de speculații, pe cari nădăjduesc a le reîntrona, măcar pe o cât de scurtă durată.

Viața însăși a *conversiunii*, născută din coasta crizei, e bântuită de frigurile aceleia.

Spre mirarea noastră — poate — dar aceste fenomene mai mult decât orice indică gradul de incertitudine și neîncredere care troncază în societatea actuală. Ele mărturisesc încă odată că bunăstarea economică ce e drept este un factor de progres, dar nu unicul și cel mai important factor! De căpățenie sunt liniștea și pacea între oameni; o societate bazată pe principiile morale de dreptate, de echitate! Atunci criza n'are ce căuta la noi, cum de fapt e mirare că ea bântue, și încă așa de acut într'o țară unde abia 4-5 ani era numai belșug și voce bună.

Nu legile economice și urmările aceloră determină această pace, precum și o bunăstare generală, ci deplina încredere între oameni, în ei și în acțiunile lor.

Pentru acest scop se impune ca legea să fie lege, dreptatea dreptate. Cei dela locurile cu răspundere să întoarcă privirile lor dela orice compromisuri, căci dacă conversiunea mai poate eventual remedia o criză economică și financiară, pentru altfel de crize nu sunt conversiuni!

Episcop Nicolae Velimirovici :

Fraților Radosav și Milosav cari întrebă despre pietrele ce strigă.

Când Domnul a intrat pentru ultima oară în Ierusalim mulțimea l-a venit întru întâmpinare. Nenumărate priviri cu admirațiune să uitau la El și nenumărate guri cu bucurie-L aclamau: *Osana! osana fiul lui David! binecuvântat împărat al Israelului!* Auzind acestea fariseii, verzi de zavistie, îi ziseră să interzică norodului a mai striga. Blând le răspunde Domnul: *dacă ei înceată, pietrele vor striga.* Acum, după 19 veacuri dela această întâmplare, voi întrebați, ce fel de piatră e aceea și cum poate piatra să strige.

N'ați cetit, cum Evreii după cinci zile într'adevăr au încetat a mai striga, că Hristos e Fiul lui Dumnezeu? În Vinerea mare când și-a dat sufletul pe cruce fiind, *pământul s'a cutremurat și pietrele s'au despicat.* Pietrele s'au crăpat și, în bubuituri, s'au despicat. Aceasta este limba pietrilor, acesta este strigătul pietrelor. Poate fi limbă mai grăitoare și strigăt mai îngrozitor? și mai vădită mărturie despre binecuvântatul Împărat, care s'a pogorât între oameni și pe care necugetații L-au părăsit și L-au omorât?

A doua piatră. Când evreii au încetat, păgânii strigau: *Osana!* Evreii priveau pe păgâni ca pe niște pietre moarte. În înțeles duhovnicesc ei într'adevăr au și fost pietre, fără cunoștința unicului Dumnezeu viu, acești închinători ai idolilor de piatră. Deci, când Evreii au încetat a grăi despre Fiul lui Dumnezeu, apostolii au plecat în lume să boteze popoarele păgâne. Și aceste popoare au devenit pietre vii, după cuvintele apostolului Petru: *voi ca niște pietre vii zidiți-vă în casă duhovnicească* (I. 2, 5). Ca niște pietre vii păgânii au început a mări pe Domnul pe când Evreii s'au împietrit și tăceau.

A treia piatră. Când au tăcut gurile Evreilor strigau pietrele templului lui Solomon. Și, — și până în ziua de azi strigă. Căci s'a împlinit profeția lui Hristos despre acest templu: *nici*

piatră pe piatră nu va rămâne. Templul lui Solomon, fala și mărirea lui Israel, azi nu mai este. Există numai câteva stane din acest hram, tocmai cât este de ajuns pentru ca fiii și ficele poporului Israel să poată în fiecare Sâmbătă să-și lovească capul de ele, de aceste „ziduri ale plângerii“, bocind și tânguind. Aceste pietre rămase prin tăcerea lor sunt purtătoare de veste, de pe câmpul de războiu, a luptei pierdute.

A patra piatră. Evreii de mult au încetat a grăi despre Hristos. Nici nu se bucură, nici nu-L măresc, nici nu-L aclamă: *Osana.* Pentru aceea ofenzatul Domn a disprețuit unicul lor templu și jertfele din el. L-a dat distrugerii. Însă, sute de mii de temple sunt ridicate în lumea întreagă spre mărirea lui Hristos. Și aceste pietre strigă și mărturisesc aceeași Evreii au dat tăcerii.

A cincea piatră. E aceea care încă n'a strigat, dar care va striga la sfârșitul lumii, înaintea celei de a doua veniri a Domnului. Despre sfârșitul lumii a prorocit cel mai mare Vizionar: *pământul se va cutremura și soarele se va întuneca, luna lumina își va pierde și stelele vor cădea de pe cer.* Ce sunt pământul, soarele, luna și stelele decât niște pietre? Deci, prin graiul lor și în felul lor aceste pietre arzătoare vor striga la plinirea vremii. Adică în acel timp când vor ieși mulți prooroci mincinoși și fără-delegile se vor înmulți și iubirea multora față de Dumnezeu se va răci. Cu un cuvânt, când pe lângă Evrei vor tăcea și mulți dintre creștini. Atunci corpurile cerești, aceste pietre arzătoare, vor striga în graiul lor și în felul lor. Și vor vesti venirea Judecătorului, după cum cândva steaua dela răsărit a vestit nașterea Mântuitorului.

Pace vouă și sănătate dela Dumnezeu.

Traducere din limba sârbă de:
Pr. A. Uroș-Doloveanu.

Onorata Preoțime și toți Onorații
abonați ai foii noastre sunt rugați
să-și achite abonamentul restant.

Spiritul vremurilor noastre?

În *Metamorfozele* sale Ovid, celebrul poet roman, a cântat frumusețea și belșugul vârstei primare a omenirii, zicându-i *epoca de aur*. (Clasicii hexametri provoacă în vârstele târzii aceeași nostalgie a frumuseții anilor de școală pe care o trezește legendara *aurea aetas*.) Dar fantezia poetului, sburdalnică în *vârstele* neumblate ale închipuirii, devine blândă, serioasă, întristător de serioasă în fața realității. În vremea aceea, contemporană venirii Mântuitorului Hristos, în partea civilizată a lumii se isprăviseră cu tot ce era nobil și frumos. „Rușinea, adevărul, credința au pierit, luându-le locul fraudă, înșelătoria, viclesugul...” Puterea era stăpână și crima o justifica puterea. Banul, agentul ei principal a întors pe dos rostul lucrurilor în lume. Aceasta, cea din urmă, se cheamă *vârsta de fier*.

Icoana vremurilor de-atunci, așa fidel prezentată nouă de poet, o vedem aidoma și în zilele noastre. Nu-i vorba de împruținarea simțurilor noastre creștinești, — cari sunt numai decor pentru ființa noastră umană, dar însași această ființă este astăzi mai de grabă o parodie a celei zidite după chipul și asemănarea Făcătorului, decât coroană a creaturilor Sale. O rotire numai a noastră în societate, și e suficient ca să ne umplem sufletul de cele mai urâte impresii și constatări.

Aetas ferrea, dură și rea, regentează și-acum viața și faptele noastre. Căci să judecăm la întâmplare câteva, pentru a desprinde senzul lor josnic, discordanța lor într-o vreme de așa zisă civilizație avansată.

Intr'un orașel oarecare, să-l numim Caransebeș, un om râvnește o slujbă cu plată. Și, pe urma calității sale intelectuale izbuteste să obțină acel loc. *Nici o îndreptățire de ordin moral nu se poate găsi pentru a justifica aceasta*, când omul acesta e un om avut. Cel avut ia deci locul convenit atâtor lipsiți, cu deosebire astăzi în puzderia de solicitanți, în mijlocul atâtor mizerii; iar societatea care prin organele sale concurge la săvârșirea unei atari imoralități, dă semnele unei dureroase decadente.

Unde este atunci cuvântul Mântuitorului care sfătuește, ca *celui ce voește să se iudece cu tine și să îți ia haina ta, lasă-i lui și cămașa* (Mt. 5, 40)? Unde poți găsi scuză, când până și păgânii aveau odium pentru cei ce nu știau să respecte virtutea *dreptății*? ...În zadar, și

atunci ca și astăzi: ... „*fratrum quoque gratia rara est*”. (Metam. lib. I. VI.)

Asemenea dureroase constatări încearcă omul zilnic. Și din păcate se văd și între păstorii turmei lui Hristos; pretutindeni și în toate confesiunile. Aici voi cita unul din sânul preoțimii noastre lăsându-l ca singur să se înfieri prin protestul unanim al conștiințelor curate preoțești, dar mai ales prin concursul conștiinței respectivului. O colectă, ca multe altele, umblă în lume, și ea bate și la casa preotului nostru. În vorbă este o biserică într'un loc istoric al neamului. După colindări destul de fructuoase ea stăruie și la poarta preotului... iar el îi aruncă cinci Lei... Dar oare nu e suficient atât, se va întreba cu dreptate cineva?! Orice danie, făcută din prisosul inimii e doar bună. E bună deci și sumulița pe care *preotul* nostru o întinde acelei biserici deși, poate, stă cam sfios alături de alte sume cu cari au cinstit-o alți *credincioși*. Adevărat, uitasem un amănunt, tocmai pe vremea pribegiei colectei din chestiune preotul nostru își cumpărase o moșie cu 900.000 Lei.

Cui predică atunci asemenea preot *nu vă adunați vouă comori pe pământ, unde molii și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură* (Matei 6, 19)? Dacă am fi oameni de rând, am vorbi ca oamenii și am zice ridicând din umeri: *spiritul vremii noastre*. Dar noi suntem altceva decât oameni de rând!?

Adevărat, o sumedenie de jertfe i se cer preotului, și cu duioșie am aflat cum unul cercetându-și parohienii săraci și bolnavi ducea sub haină o bucătură de mâncare; dar nu-i mai puțin adevărat că slujba lui e sfântă chemare, că viața lui toată trebuie să ardă ca cea mai curată candelă cu untdelemn! Altfel ce rost are chiar să-l predicăm pe Hristos cel înviat?!

O exemplară conduită ni se impune, dacă mai voim să îndreptăm ceva, altfel iau eu, iai tu, iar celui slab și sărac nu-i mai ajunge nimic. Dela Ovid până astăzi s'au făcut aproape două mii de ani, și aci se întrepune Mântuitorul Hristos. Oare nimic să se fi schimbat de atunci în lume?

Fericit omul care a aflat înțelepciunea și omul care câștigă înțelegere (Prov. 3, 13).

*

Nu opri binefacerea celuiia ce se cuvine, de stă în puterea mâinei tale a o face (Id. v. 27).

Cuvântare

despre sectele religioase cari amenință legea străbună și temelile statului nostru.

Mântuitorul Hristos prin cuvintele adresate sfinților săi apostoli „mergând învățați toate neamurile, botezându-i în numele Tatălui și al Fiului și Duhului sfânt“ a lătit, a răspândit învățătura sa creștină la toate popoarele ce erau pe atunci cunoscute, afară de jidovii îndârjiți — cărturarii și fariseii cari n'au vrut s'o primească.

Toți învățăceii Domnului lepădați de toată grija cea lumească au prins toiagul pribegiei și au împânzit lumea predicând și răspândind creștinismul care se lătea prin graiurile lor cu putere uimitoare.

Era doară dela Dumnezeu și trebuia să se răspândească dumnezeiasca Evanghelie.

Poporul nostru românesc dintru început există ca popor creștin și el a și ținut la această credință a lui ca nici un alt popor de pe pământ. Credința noastră a fost fără strămutare, credința dreptmăritoare a răsăritului sau cum obicinuim a zice noi „ortodoxă“.

Nici năvălirile barbare ori amenințările vecinilor noștri de altă lege, de alt sânge și altă credință și nici chiar jugul turcesc n'au fost în stare să clinească pe înaintașii noștri din dreapta lor credință.

Mai curând și-au vărsat sângele și și-au dat viața mic sau mare, bogat ori sărac cum zice cântecul „dela vlădică pân'la opincă“ pentru apărarea legii și gliei strămoșești.

Căci noi cecece am fost și cecece suntem astăzi se datorește numai și numai credinței, bisericii noastre ortodoxe.

La noi, ca la nici un alt popor din lume credința și naționalitatea, au fost și sunt atât de strâns legate cum este sufletul de corp. Să ne gândim de pildă numai la noi Românii bănățeni. N'am fost o mie de ani subjugati când de nemți, când de maghiari ori alți asupritori, dar credința noastră strămoșească ne-am lepădat-o? Nu! Nici cele mai barbare amenințări, nici schinghiuirile de tot felul și nici birurile puse pe spinarea bieților valahi n'au putut forța pe părinții noștri să-și vândă sufletul.

Căci scris este, că-i păcat strigător la cer a-ți părăsi legea părinților tăi în care te-ai născut. De aceea cea mai mare primejdie pentru statul nostru este slăbirea, părăsirea credinței strămoșești, căci cine lovește în credința noastră, lovește în inima statului nostru.

Iată dar dece sunt periculoase rătăcirile

sectare care de câtva timp au început a prinde rădăcini și a se cuibări și între noi.

Acești „profeți mincinoși“ cum îi numește însăși sf. Scriptură, fie că se chiamă bapțiști, fie că se numesc adventiști, sau fie că-și zic nazarineni sau pentecostaliști, toți aceștia își bat pieptul asemenea fariseilor jidovi și strigă pe toate cărările că nimeni ca ei nu este mai drept și mai curat, mai sfinți, întocmai ca Pilat care zicea că dacă își spală mâinile în fața poporului este deslegat de crima de a fi osândit pe Mântuitorul la răstignire.

Mai pretind în fine aceștia că ei și numai ei pot aduce fericirea și binele pe pământ, iar cei ce nu se iau după învățăturile lor sunt osândiți la pieire vecinică.

Și ce zic acești rătăciți despre biserica noastră? Zic că sf. noastră biserică care este clădită pe sângele atâtor sfinți și mucenici și care numără atâți mari dascăli renumiți prin știința lor, nu ar cunoaște adevărul cuprins în sf. Scriptură. Aruncă osândă asupra diaconilor, preoților și arhierieilor noștri, zicând că cine ascultă de glasul lor nu se poate mântui. Tot ce este în biserică este născocire omenească. Intocmai cum ar zice un locuitor din Africa venit acum printre noi: voi nu știți care este adevărul, ați făcut case impozante, orașe, drumuri de fier, aeroplane și altele. Toate acestea nu sunt bune pentru că pe străzi vă călcați unii pe alții, muriți în fabrici, în mine și din pricina atâtor interese vă certați și vă judecați. Intoarceți-vă la viața dela început care e la noi în Africa, aceea este adevărată.

Astfel zic și bapțiștii de exemplu, de biserica noastră.

Dar noi știm că tot cecece este în biserică nu este născocire omenească ci biserica noastră este un arbore care de două mii de ani își are rădăcinile în învățătura Domnului Hristos și sfinților Apostoli.

De aceea noi mărturisim că acolo unde este biserica este și Hristos și că numai prin glasul bisericii noastre putem cunoaște adevărul și că „afară de Biserică nu este mântuire“ (sf. Ciprian). Cei ce s'au lepădat și se leapadă de biserica noastră, aceia se leapadă de lumina adevărului curat întocmai lui Iuda care părăsind pe Domnul l-a și vândut fariseilor pe treizeci de arginți. Așa și unii creștini de azi părăsesc biserica luându-se după acei mincinoși prooroci cari au îndrăgit străinii și învățăturile lor, adunându-se cu aceștia și întru ascuns plănuiind cum să lupte mai cu viclenie împotriva adevărului credinții noastre și împotriva preoților noștri.

Un vestit savant englez într'o călătorie pe

care a făcut-o în jurul lumii s'a oprit din întâmplare pe o insulă din Australia.

Insoțitorii săi de corabie au dus din nenorocire o boală în această insulă care boală fiind molipsitoare a adus moartea unui mare număr de locuitori ai insulei. Insoțitorii acestui învățat englez având leacuri s'au vindecat în cursul călătoriei însă bieții insulari au murit până la unul neavând nici doctori și nici doctorii.

Deci, de mii de ori este mai cumplită boala adusă în sânul credincioșilor noștri de rătăciții ce au debarcat între noi în timpul din urmă. Și sf. apostol Pavel ne îndeamnă: „De omul eretic, după întâia și a doua sfătuire, te ferește“, sau să fim mai la înțeles, însăși sf. Scriptură ne sfătuește să ne ferim de cei căzuți dela dreapta credință. Aceasta însă nu avem a o înțelege să nu stăm de vorbă cu ei ci suntem chiar datori a-i sfătuți odată sau de două ori să se întoarcă la dreapta cale. Dacă nu se vor întoarce e semn că au voința păcătoasă și să ne fie nouă „ca un păgân și vameș“ luându-și plata lor.

Câte jertfe a trebuit să facem noi ca în acest de Dumnezeu ocrotit sat și în toate satele noastre românești să ridicăm sfinte biserici pentru proslăvirea lui Dumnezeu.

(Urmează)

Dimitrie Anuțoiu preot.

Crâmpeie din viață.

Mărturisiți adevărul.

Vestitul președinte al Americii de nord, Washington, fiind copil a vătămat odată rău cu un topor un cireș frumos, care era cel mai iubit pom al tatălui său și care în urma loviturilor primite negreșit trebuia să se usuce. Observând tatăl cireșul astfel vătămat, s'a supărat grozav și a cercetat cine e făptuitorul. Toți ai casei au mărturisit că s'nevinovați. În sfârșit a întrebat și pe fiul său. Acesta a răspuns: Tată, nu pot minți, eu am făcut aceasta. Mare a fost bucuria părintelui văzând sinceritatea fiului său și a zis: Mărturisirea ta sinceră și deschisă îmi este cu mult mai scumpă, decât mii de cireși. Pentru că a mărturisit drept, bineînțeles, a rămas nepedepsit (trad.).

Tu ești desigur din iad.

Un preot a întâlnit pe câmp un muncitor care înjura în mod teribil. Preotul i-a zis: Iubite prietene, tu de sigur ești din iad. Omul nu putea pricepe vorbele astea și a cerut lămu-

riri dela preot. Acesta i-a răspuns: La noi se vorbește românește. Dacă întâlnesc pe carevă vorbind nemțește, atunci îmi închipui că e din Germania, unde se vorbește la fel, Vorbește italienește, așa îmi închipui că e din Italia. Vorbește în limba spaniolă, așa cred că-i din Spania. Când însă înjură cineva, deduc că-i din iad, pentru că în țelul acesta numai în iad se vorbește. În ceriu răsună cântările de laudă ale îngerilor, iară în iad sudalmele și înjurăturile celor osândiți. Celce înjură este ca și satana (trad.).

Tratamentul unui calomniator.

Un episcop a avut odată mai mulți domni poștiți la masă. Unul dintre ei în decursul mesei a început a arunca vorbe injurioase asupra unui altuia care era absent. Episcopul — căruia lucrul acesta nu-i convenea — a poruncit tare servitorului său să meargă numai decât la acela, al cărui nume bun tocmai se pângăria acolo. Cum e ușor de înțeles, acest vorbăreț a fost greu atins prin această poruncă a episcopului și a început a-i obiecționa în chestie. Episcopul însă liniștit și cu toată seriozitatea i-a răspuns: Eu chem omul acela ca să răspundă la învinovățirile ce i-le aduci, căci nu se pot asculta mai departe acușările contra lui, fără a-i da ocaziune să se apere și e nedrept, neascultat a-l judeca (trad.).

Nicolae Văleanu preot.

Fragmente din trecut.

Opiniune motivată

asupra ținutei ce ar avea să observe alegatorii de naționalitate română din Transilvania față cu alegerile actuali la dieta Ungariei.*)

După matură deliberațiune și cumpănire a tuturor împrejurărilor actuale ale țării și națiunii noastre locuitoare în marele principat al Transilvaniei, în sânul comisiunii de 9 membrii, esmisa de cătră onor. Conferința din 8/20 Iuliu se formară două opinii, una în majoritate de 7 pentru perseveranța în politica rezistenței passive ca și până aci, eară alta în minoritate de 2 pentru intrarea în opozițiune activă prin umare participare la alegeri și la dieta.

Subscrisul fiind onorată de cătră majoritatea comisiunii cu misiunea de raportor și așternerea în scris a opiniunii sale motivate prin argumentele câte-i stau la dispozițiune, opiniunea majorității enunțate în comisiune o susțin cu argumentele următoare:

Două sunt cauzele pentru cari națiunea română din Transilvania se văzu necesită să adopte anevo-

*) Actul acesta al *motivării majorității* cum l-a însemnat episcopul *Nicolae Popea*, s'a găsit în scriptele acestui episcop. Poartă semnătura lui *Georgie Baritiu* și din cuprinsul lui se desprind multe din frământările Românilor, după timpul care urmă absolutismului.

ioasă politică de rezistență pasivă: desființarea autonomiei acestei țări și fuziunea ei, totodată și călcarea în picioare a dreptului de existență politică a națiunii românești în acest mare principat, câștigată prin legile din a. 1863. Dela 1848 de când uniunea *necondiționată* adică *fuziunea* Transilvaniei cu Ungaria se improvizase prin terorism și vărsări de sânge, națiunea nu s'a declarat niciodată *necondițional* contra uniunii, pentru că bărbații săi inteligenți știau prea bine, sub ce titlu a căzut Transilvania la augusta dinastie Habsburg, adică sub titlul coroanei ungurești; ei însă cunoșteau și diploma leopoldină (1691) adică contractul de stat încheiat între această țară și dinastie, al doilea, contractul adică sancțiunea pragmatică din zilele lui Carol VI și ale fiicei sale Maria Teresia, al treilea contractul, adică legile din 1791, precum și numeroasele jurăminte solemne depuse la toate ocaziunile de încoronare pe aceleași acte de stat. Și Românii aveau atâta minte, ca să considere uniunea ca mijloc de a se apăra popoarele transilvane de servitutea absolutismului austriac și de germanizare; iată însă, mai sunt și astăzi foarte departe să adopte acea uniune fără nici o condițiune, să dea țara și pe națiunea română în grația și discrețiunea ungurenilor, cu atât mai puțin se puteau învoi Românii ca uniunea să se proclame fără concursul lor prin o dietă compusă din 300 de aristocrați și 22 de burgesi (burghezi) din cari 200 era *denumiți* (regaliști) iar vre-o 20 membrii în puterea funcțiunei lor, adică prin o dietă în care imenza majoritate nu era reprezentată de loc. De aceea Românii au protestat în numele poporului, dacă voiți, nu numai al celui românesc, ci chiar al întregii populații transilvane, zicând cu tot dreptul: „*Nimic de noi fără de noi*“.

Domnul referent al minorității din comisiune, afirmă, că fuziunea o decretară tot *acele* clase de oameni, care au și supus odinioară Transilvania la dinastia Habsburg, adică aristocrația și o parte din burghezie, adică Sașii; mai departe, că un nou vot asupra uniunii tot nu ne-ar folosi cu nimic, pentru că aceiași aristocrați ar recolta tot ca în 1848 și 1865; prin urmare Românii ar rămâne tot în minoritate și s'ar face numai de răs; mai încolo că constituțiunea veche a Transilvaniei care ne făcuse *rele* nespuse, nici decum nu merită atâta sbuciumătură; în fine, că doar nu voim să introducem și noi sufragiul universal, pentru ca să reușim cu dreptul nostru.

Ne pare rău, că suntem nevoiți să reflectăm pe minoritatea comisiunei, cumcă dânsa perdu din vedere unele adevăruri de prima *ordine europeană*. Odinioară cele mai multe staturi (state) erau reprezentate înăuntru și *in afară* aproape numai prin aristocrația feudală privilegiată, care-și aroga sieși totodată dreptul de tutorat fără nici o răspundabilitate peste țară și popor. Acel privilegiu necalificabil fu spart și înfrânt mai întâi în Franța (Franța) la a. 1790/1, adică tocmai după 100 ani numărați dela emanarea diplomei leopoldine pentru Transilvania. *Astăzi*, după atâtea catastrofe politice generale, nu ne veți mai arăta un singur stat, mare sau mic, în toată Europa în care aristocrația să mai cuteze a mai vorbi și a lucra ca singura în numele statului, fără de a cere votul deliberativ și consimțământul celorlalte clase ale poporului. Scuturând jugul tutoratului aristocratic, toate națiunile s'au emancipat și s'au declarat de maiorene (majore).

Nici un popor nu mai suferă cu nici un preț ca numai aristocrația să trateze în numele lui, să schimbe, vândă și trafice țări și provincii, nici chiar în unire cu

Coroana. Vechiului privilegiu aristocratic i-a succedat (succedat) dreptul etern suveran al poporului. Este oare condamnată numai națiunea românească, anume cea din Transilvania, în număr de un milion 200.000 să mai stea sub tutorat, să fie tratată ca orice turmă de animale, să o facă de schimb sau vânzare, să o pună cineva în loterie sau în cărți, precum puneă până în a. 1848 pe familiile de iobagi și de zileri? În Europa întreagă dela marea baltică până la egeică și adriatică numai națiunea română din această monarhie să rămână lipsită de drepturi naționale și politice, în parte tocmai și de drepturi omenești? Și aceasta umilire i se întâmplă ei și în această epocă extraordinară, în care cele mai mari 7 puteri ale Europei sfărâmară ferecaturile și lanțurile atâtor popoare gemătoare sub jugul barbar și sălbatec al unui popor asiatic, necapabil de adevărată civilizațiune? Nu așa au simțit nici vorbit cei 40.000 adunați la Blasiu în 3/15 Maiu, nu așa miile de martori ai libertății naționale; nici numeroasele deputațiuni trimise la Viena între 1848 și 1851; nu așa nici deputațiunile dintre 1860 și 1863, nici membrii români ai dietei din 1863 și 1865.

(Urmează)

ȘTIRI

Majestatea Sa Regele la Logoj. Majestatea Sa Regele Carol II. va participa Duminica viitoare la solemnitățile sfințirii catedralei unite din Logoj. Se știe că această biserică a fost de curând pictată cu spesele P. S. Episcop Dr Alexandru Nicolescu, iar acum ea va fi sfințită, ținându-se totodată și congresul anual al Agrului. Probabil că, în trecere spre Logoj, Majestatea Sa se va opri în gara Caransebeș.

Parastas. Implinindu-se Marți doi ani dela moartea fostului paroh al Caransebeșului Liviu Corneanu, s'a oficiat un parastas în biserica Sfântului Ioan din cimitir. Parastasul s'a oficiat, în prezența familiei, de 10 preoți din oraș și jur. Predica a rostit-o pâr. profesor Gheorghe Noaghea evocând momente duiosase din viața regretatului dispărut. La Parastas a participat și P. S. Episcop diecezan.

O danie frumoasă. Medicul Dr Eugen Nicoară director al spitalului din Reghin a donat zilele acestea sfintei Episcopii a Clujului un spital împreună cu clădirile aparținătoare, constituind „Fundatiunea Preot Grigoriu Nicoară“ (numele tatălui său). Fapta medicului din Reghin apare în vremurile de astăzi ca o frumoasă legendă, iar ctitorul de proporțiile unui voevod din îndepărtatul trecut. Laudă și cinste lui!

În loc de cunună pe mormântul preotesei Nina Columba din Berzasca, preotul Aurel Marta din Gavojdia a depus suma de 100 lei pentru locul de închinare „Piatra Scrisă“. Dumnezeu să primească!

APEL

Către Onoratele comune bisericești ortodox române și către frații de credință.

În comuna Ticvaniul-mare, cu toată prigoana aceluia, prin cari la anul 1852 s'a desființat parohia ort. de aci, câțiva locuitori au rămas în credința lor străbună. Iar alții deși n'au avut tăria să înfrunte curentul cel potrivnic, ce i-a deslipit cu numele doar, dela biserica mamă, au rămas totuș cu urechea inimii lor așintită la glasul duhului poruncitor al moș-strămoșilor; de a pândi și a nu pierde prilejul prielnic reparării slăbiciunii personale, sau în care părinții lor căzuseră odinioară — părăsindu-și credința.

Și acest prilej, după deșteptarea din trudnicul vis de veacuri, a sosit deodată cu zorile fericitei zile a dreptății istorice, din care zi începând, soarele libertății naționale, libertății de gândire și de credință stăpânește în strălucire între hotarele României-mari. A sosit acest prilej și ticvănenții-mari, atât cei nici odată uniți, cât și câțiva din cei uniți, dar cari au venit iarăș la vechea și adevărata lor matcă sufletească — au știut profita de el, reînființând la 1925 parohia ortodox română din comuna lor.

Reînființata parohie necăstigându-și însă nici până în ziua de azi biserica și peste tot bunurile de cari a fost despoiată în epoca urgiei unioniste din Banat, luptă din greu cu neajunsurile de tot felul. În lipsă de biserică: pentru casa unde se săvârșesc slujbele divine, plătește chirie grea.

La suportarea chiriei și a celorlalte cheltueli cu susținerea cultului, la început, pe lângă jertfa credincioșilor, au contribuit și unele ajutoare, mijloace de unii demnitari de stat, cari au apreciat binefacerea ortodoxiei române pentru neamul nostru în general și cari aflând de importantul ei rol chiar și în trecutul satului de obârșie al lui Nicolae Tincu-Velea, în special; au ținut ca ortodoxia de aci odată reorganizată în parohie, aceea să trăiască și să se întărească, întru reînvierea vremurilor de fală ale comunei.

Trecem însă prin timpuri din ce în ce mai grele, puterea de jertfă a ticvănenților s'a sleit, regimurile veșnic în schimbare nu mai află mijloace de a le veni în ajutor — și astfel ortodoxilor din Ticvaniul-mare tot mai tare li se îndoaie genunchii sub povara grelelor sarcini ce-i apasă. În locul însuflețirii dela început, ei simt durerea greutăților de acum, dar cu desăvârșire totuș nu disperează, ci pentruca să scape debarăm de sarcina chiriei pentru capelă, îndrăznesc să se gândească la construirea unui lăcaș de închinăciune cât de modest, dar propriu — și după sfatul sfintei scripturi: „Cereți și vi se va da...” se îndreaptă către on. comune bis. ort. rom., cerând ca printr'o modalitate oarecare să le vină într'ajutor cu o sumă cât de mică, fiecare după putință.

Se îndreaptă către on. com. bis., dar și către frații de credință cu dare de mână, individual — și amintindu-le îndemnul sfântului apostol Pavel: „Purtați-vă sarcinile unii altora și astfel veți împlini legea lui Hristos” (Gal. 6, 2) — nădăjduiesc că nu vor respinge sfatul evanghelic: „Celui ce cere dela tine dă-i...” (Mat. 5, 42), ci creștinește chibzuind își vor zice „Așa dar cât avem vreme, să facem bine la toți și mai ales fraților de credință” (Gal. 6, 10).

Ajutați-ne dar fraților de credință, să ridicăm lui Dumnezeu o casă, în care să ne plecăm genunchii, înălțând rugăciuni și pentru noi, sprijiniți-ne cu obolul

vostru: „Fiecare precum se îndură cu inima, nu din mâhnire sau de silă; căci pe dătătorul de bună voie iubește Dumnezeu. Și Dumnezeu poate să Vă umple cu tot felul de bunătăți: pentruca având totdeauna în toate lucrurile din destul pentru acoperirea tuturor nevoilor noastre, să aveți din belșug și pentru orice faptă bună dupăcum este scris: A împărțit, a dat săracilor, milostenia lui rămâne în veac” (II. Cor. 9, 5-10).

Parohia ort. rom. Ticvaniul-mare.

Comunicat.

Nr. 4966 Sc. 1934.

În legătură cu comunicatul ddto 17 Septembrie a. c. Nr. 4530 1934 publicăm că Societatea ortodoxă națională primește în căminul Institutului societății din București str. Principate-Unite Nr. 63, elevi și studenți interne cu următoarele prerțiuni lunare de întreținere: 2000 Lei pentru cazul că locuiesc 2 sau 3 într'o cameră și 1600 Lei atunci, când locuiesc mai mult de 3 într'o cameră.

On. preoțime să aducă aceasta la cunoștință celor interesați.

Caransebeș în 27 Septembrie 1934.

Episcopul diecezan:

† Vasile

CONCURS.

Nr. 2340/1934.

Pentru catedra de *filozofie-pedagogie* la Academia de teologie ort. română din Oradea, devenită vacantă prin demisia profesorului Dr. Eugeniu Speranția, se publică concurs cu termen de **30 zile** (până la data de **15 Octombrie 1934**) în următoarele condițiuni:

1. Salarul cu accesoriile se va plăti în întregime din bugetul Ministerului Instrucțiunii și al Cultelor, din suma ce se acordă anual Academiei noastre de teologie. Consiliul eparhial nu ia nici o garanție pentru achitarea salariului.

2. Numărul obligator de ore este de **10 (zece)** la săptămână.

3. Cel ales, întrucât nu este titular definitiv, va funcționa timp de 3 ani ca profesor titular provizoriu. După acest stagiu va putea fi definitivat, însă numai dacă va fi hirotonit.

Reflecții la acest post își vor înainta cererile adresate către Prea Sfințitul Episcop până la data de **15 Octombrie 1934**, alăturând următoarele documente:

1. Act de botez dovedind că sunt români ortodoksi și cetățeni români.

2. Diploma de bacalaureat dela liceu și cea de doctor în teologie, dela o facultate de teologie ortodoxă.

3. Curriculum vitae.
 4. Certificate despre serviciile îndeplinite dela terminarea studiilor universitare până azi.
 5. Lucrări literare.
- Oradea, din ședința în secțiuni unite, ținută în 11 Septembrie 1934.

Consiliul Eparhial ort. rom.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Comitetul școlar al liceului „Traian Doda” din Caransebeș aduce la cunoștință că în ziua de **16 Octombrie 1934** va ține licitație publică prin bună învoială pentru procurarea alimentelor mai jos arătate necesare Internatului liceului pentru anul școlar 1934/35.

Licitarea se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88-110 din L. C. P. și Regulamentul O. C. L. cât și cu normele publicate în Monit. Oficial Nr. 127/931.

Licitanții vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5% din valoarea furniturii oferită, iar ofertele-se vor face numai în conformitate cu caetele de sarcini care pot fi văzute în fiecare zi dela ora 9-12 a. m. la direcțiunea școlii.

Termenele de licitație :

La ora 9. a. m. pentru circa 5000 l. lapte.

La ora 10 a. m. pentru circa 300 kgr. brânză.

La ora 11 a. m. pentru circa 9000 kgr. făină integrală și 1500 kgr. făină albă Nr. 0.

La ora 12 a. m. pentru carne, mezeluri și untură : circa 1500 kgr. carne de vacă, 1000 kgr. carne de vițel, 500 kgr. carne de oaie și miel, 500 kgr. carne de porc, 100 kgr. mezeluri, 60 kgr. slănină și 500 kgr. unsoare topită.

Caransebeș 25 Sept. 1934.

Președ. Comit. școlar
Dr Cornel Corneanu

Direct. internatului
Matei Armaș

Tipărit, în Tipografia noastră diecezană, a apărut:

Manualul de Tipic

al Bisericii ortodoxe, în uzul teologilor și preoților, cuprinzând serviciile Dumnezeești din postul sfințelor Paști

Intocmit de:

CONSTANTIN VLADU

profesor de Tipic și Cântare la Academia teologică din Caransebeș,

aprobat de Consiliul eparhiei ort. rom. a Caransebeșului și tipărită cu binecuvântarea în Domnul adormitului fost episcop diecezan Dr IOSIF TRAIAN BADESCU.

Cartea e tipărită pe hârtie fină, în două culori și se poate comanda dela

LIBRĂRIA
și TIPOGRAFIA
DIECEZANĂ
din CARANSEBEȘ.

Exemplarul: Lei 180
plus spesele postale.

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPARHIEI CARANSEBESULUI

In fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și cultul bisericii noastre dreptmăritoare.

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

„**Librăria Diecezană**” Caransebeș
cu grosul și cu bucata.